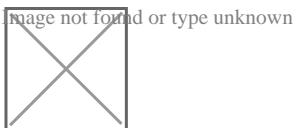

Ξέρεις να κάνεις παρατηρήσεις;

/ Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Δέν άντεχω άλλες παρατηρήσεις! Σταματήστε πια όλη τήν ώρα! Τέτοια και παρόμοια παράπονα άκοψμε συχνά άπό μικρούς και μεγάλους, παιδιά και γονείς, συγγενείς, συνεργάτες και φίλους. Καί είναι άλήθεια πώς στήν έποχή μας οι κουρασμένοι άνθρωποι δύσκολα δέχονται κάποιον έλεγχο, μιά ύπόδειξη, μιά συμβουλή. Καί όταν μάλιστα οι ύποδείξεις αύτές γίνονται σέ ώρα ακατάλληλη και μέ τρόπο έριστικό, άψυχολόγητο ή ήγεμονικό, τότε γίνονται όχι άφορμή διορθώσεως άλλα ψυχρότητος ή έχθρότητος.

Δέν θέλουμε οι άνθρωποι παρατηρήσεις. Μάς στοιχίζουν. Μάς ένοχλοϋν. Μάς άπογοητεύουν. Γιά πολλούς λόγους. Πρώτα διότι έχουμε μεγάλη ιδέα γιά τόν έαυτό μας. Νομίζουμε ότι έμείς ξέρουμε καλύτερα. Έπειτα διότι κατανοούμε ότι όσοι μάς κάνουν παρατηρήσεις έχουν κι αύτοί τά ίδια έλαττώματα μέ μάς. «Αύτός θά μού πεί τί νά κάνω; Ας δεί καλύτερα τά δικά του». Άλλοτε πάλι δέν θέλουμε νά άκούσουμε μιά

παρατήρηση, διότι θεωρούμε ότι χάνουμε τήν άξιοπρέπειά μας κι ανοίγουμε

δρόμους κυριαρχίας τών άλλων πάνω μας. «Πόσο θά κρατήσει αύτό;» λέμε. «Αν ύποχωρώ στις ύποδείξεις του, θά χάσω τήν έλευθερία μου, θά χάσω τό κύρος μου».

Καί δυστυχώς είναι πολλοί αύτοί πού τούς αρέσει νά άσχολούνται διαρκώς μέ τούς άλλους καί νά κάνουν παρατηρήσεις. Ψάχνουν διαρκώς στούς άλλους νά βρούν έλαττώματα. Καί τούς περιμένουν «στή γωνία», νά δοϋν πότε θά κάνουν κάποιο λάθος γιά νά τούς κτυπήσουν άλύπητα ένώ έαν έκαναν οί ίδιοι κάτι άντίστοιχο, θά τό άμνήστευαν πολύ εύκολα.

Τέτοιοι άνθρωποι όμως δέν έχουν τό δικαίωμα νά γίνονται δάσκαλοι τών άλλων. Έχουν χρέος νά διορθώσουν πρώτα τά δικά τους λάθη. Αύτό άλλωστε μάς δίδαξε καί ο Κύριος λέγοντας: «Γιατί βλέπεις τό ξυλαράκι πού είναι στό μάτι τού άδελφού σου, ένώ τό δοκάρι πού είναι στό μάτι σου δέν τό

καταλαβαίνεις; Μέ ποιο θάρρος μπορείς νά πεις στον άδελφό σου: «Αδελφέ, άφησέ με νά βγάλω τό ξυλαράκι πού είναι στό μάτι σου», ένώ έσύ ο 'ίδιος δέν βλέπεις τό δοκάρι πού είναι στό δικό σου μάτι; Υποκριτή, βγάλε πρώτα τό δοκάρι άπό τό μάτι σου. Καί τότε θά δεις καθαρά γιά νά βγάλεις τό ξυλαράκι πού είναι στό μάτι τού αδελφού σου» (Λουκ. ι' 41-42). Όποιος λοιπόν τολμά νά κάνει μιά παρατήρηση στόν αδελφό του πρέπει πρώτα ο ίδιος νά καταπολεμά τά δικά του λάθη.

Έπειτα, γιά νά κάνει κάποιος ύποδειξεις στούς άλλους, πρέπει νά έχει ο 'ίδιος προοδεύσει στήν πνευματική ζωή, νά έχει διάκριση καί φωτισμό Θεού. Διότι δέν είναι όλοι οί άνθρωποι 'ίδιοι. Κάθε άνθρωπος έχει διαφορετική κληρονομικότητα, διαφορετικό χαρακτήρα, διαφορετική άγωγή καί συνήθειες, πού κάποτε τείνουν νά γίνουν ένα μέ τή φύση του. Καί δέν άντέχουν όλοι τό 'ίδιο στις παρατηρήσεις.

Έπειτα δέν είναι όλα τά θέματα τέτοια πού μπορούν νά διορθωθούν μέ τόν 'ίδιο τρόπο καί στόν ίδιο βαθμό. Αύτό άκριβώς τονίζει καί ο άγιος 'Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέγοντας: «Ού πάν τραύμα τή αύτή έμπλαστρω θεραπεύεται». Κάθε τραύμα δέν θεραπεύεται μέ τό 'ίδιο έμπλαστρο, μέ τό 'ίδιο φάρμακο, μέ τήν 'ίδια άγωγή.

Πώς λοιπόν πρέπει νά γίνονται οί ύποδείξεις;

Πρώτα άπ' όλα οί παρατηρήσεις δέν πρέπει νά γίνονται μπροστά σέ τρίτους. Διότι ο άλλος συνήθως γίνεται θηρίο. Όποιος λοιπόν έλέγχει μπροστά σέ άλλους κάποιον πού άμαρτησε, αύτός δέν κινείται 'ίσως άπό άγάπη καί Πνεύμα Θεού. Γι' αύτό καί ο Κύριός μας συμβουλεύει: «Έάν άμαρτήση εις σέ ο άδελφός σου, ύπαγε καί έλεγξον αύτόν μεταξύ σού καί αύτοῦ μόνου... έάν δέ μή άκούσῃ, παράλαβε μετά σού έτι ένα ή δύο» (Ματθ. ιη' 15, 16). Διότι τό πνεύμα τής 'Εκκλησίας δέν είναι πνεύμα έξοντώσεως άλλα άγάπης καί καταλαγής,

άνεκτικότητος, οικοδομής καί συγχωρήσεως.

Ίδιαιτέρως λοιπόν καί μέ πνεύμα ἀγάπης καί ταπεινώσεως πρέπει νά γίνονται οι ύποδείξεις. Ἐπιπλέον αύτός πού ἔχει ταπεινωση δέν κάνει εύκολα τό δάσκαλο. Ξέρει νά άκούει, κι όταν τού ζητηθεί ἡ γνώμη, μιλάει ταπεινά, μέ ἀγάπη. Αντίθετα όταν κάποιος κάνει μιά παρατήρηση χωρίς ταπεινό φρόνημα, τότε δέν κινείται ἀπό πνευματικό ἐνδιαφέρον καί δημιουργεί μεγαλύτερο πρόβλημα ἀπ' αύτό πού ἐπιδιώκει νά λύσει ἔξαγριώνει τόν ἄλλον. Ισως βέβαια ὁ φταίχτης νά καταλαβαίνει ότι ἔχει ἀδικο. Δέν θέλει όμως νά τό παραδεχθεί. Αντίθετα όταν κάποιος κάνει μία παρατήρηση μέ ἀγάπη καί μέ πόνο, ὁ ἄλλος τό καταλαβαίνει. Κι ἐνώ μπορεί νά μήν κατανοεί τό περιεχόμενο μιάς συμβουλής, μόνο καί μόνο ἐπειδή αύτή γίνεται μέ ἀγάπη καί ταπεινωση, τή δέχεται.

Όποιος λοιπόν κάνει ύποδείξεις στούς ἄλλους, πρέπει νά τις κάνει πάντοτε μέ διάκριση καί πραότητα. Όχι γιά νά προσβάλει, νά ταπεινώσει, νά ἔξευτελίσει. Άλλα γιά νά ώφελήσει. Γι' αύτό μιλάει μέ συγκατάβαση καί λεπτότητα, μέ ἐπιείκεια καί χάρη Θεού. Πρώτα ἐπαινεῖ, ἐνθαρρύνει, καί μετά συμβουλεύει. Ο ταπεινός ἀνθρωπος διορθώνει χωρίς νά πληγώνει, ώφελεί χωρίς νά ἀναστατώνει. Δέν ἔξοντώνει τόν ἄλλον. Άλλα τόν οίκοδομεί μέ γλυκύτητα, τόν ὄδηγεί σέ αύτοσυναίσθηση, τόν φιλοτιμεί σέ διόρθωση.

Πηγή: agiameteora.net